

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 10 grudnia 2015 r.

PS-KNPS.431.2.27.2015.HB

Pani
Elżbieta Rudnicka
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
Gminy Dzierżoniów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 21 – 22 września 2015 r. na podstawie art. 186 pkt 3 lit. a i lit. b. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2015, poz. 332, j.t.) zespół kontrolny w składzie: Honorata Borowiec – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu i Grażyna Zielińska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów w Dzierżoniowie przy ul. Piastowskiej 1, zwanym w dalszej części niniejszego dokumentu „Ośrodkiem”.

Przedmiot kontroli obejmował działalność Ośrodka w zakresie organizowania pracy z rodziną w gminie oraz zgodności zatrudniania pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami. Kontrolę przeprowadzono w oparciu o Plan Kontroli na II półroczu 2015 roku zatwierdzony w dniu 23 czerwca 2015 roku przez Wojewodę Dolnośląskiego.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 września 2014 r. do dnia 21 września 2015 r. funkcję Kierownika Ośrodka pełniła Pani Elżbieta Rudnicka odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach. W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń składanych przez Dyrektora i pracowników, aktów prawa miejscowego oraz akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe. Ilekroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa

o „ustawie” należy przez to rozumieć ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 10 ustawy za prowadzenie pracy z rodziną odpowiedzialna jest gmina. Uchwałą Nr XVIII/124/11 z dnia 22 grudnia 2011 r. Rada Gminy Dzierżoniów wprowadziła zmiany w Statucie Ośrodka (obowiązującego na podstawie uchwały Nr XXVI/275/05 z dnia 27 kwietnia 2005 r.) powierzając Ośrodkowi zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (§ 3, § 5 ust. 5 i 6 Statutu), tym samym stał się on podmiotem odpowiedzialnym za pracę z rodziną w gminie Dzierżoniów. Wójt Gminy Dzierżoniów Zarządzeniem Nr 190/33/12 z dnia 3 kwietnia 2012 r. upoważnił Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania decyzji w tych sprawach.

W dniu 27 sierpnia 2015 r. uchwałą Nr XII/91/15 Rada Gminy Dzierżoniów przyjęła nowy Statut Ośrodka. W § 7 ust. 2 pkt 8 wskazano, iż zadania Ośrodka obejmują realizację działań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

W okresie objętym kontrolą w Ośrodku obowiązywał Regulamin organizacyjny wprowadzony zarządzeniem Nr 52/35/11 Wójta Gminy Dzierżoniów z dnia 28 lutego 2011 r., zmieniony zarządzeniem Nr 340/68/13 z dnia 16 lipca 2013 r. poprzez wprowadzenie w § 13 Regulaminu zapisu, dającego możliwość zatrudnienia w Ośrodku w ramach umowy zlecenia m.in. asystenta rodziny. W dniu 8 października 2015 r. Kierownik Ośrodka przedłożył nadany w dniu 24 września 2015 r. zarządzeniem Nr 114/102/15 Wójta Gminy Dzierżoniów nowy Regulamin Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów, w którym w § 1 ust. 3 pkt 13 wśród zadań realizowanych przez jednostkę wskazano: „wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych” a w strukturze Ośrodka utworzono stanowisko asystenta rodziny.

Realizując obowiązek wynikający z art. 176 pkt 1 ustawy, Rada Gminy Dzierżoniów podjęła uchwałę Nr XXXIX/288/13 z dnia 27 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dzierżoniów na lata 2013 – 2015. Na podstawie diagnozy sytuacji demograficznej i społecznej mieszkańców Dzierżoniowa rozpoznano widoczny spadek liczby ludności, co ma istotny wpływ m.in. na planowanie potrzeb w usługach publicznych. Głównym celem Programu jest skuteczne wspieranie rodzin w przywracaniu zdolności do pełnienia przypisanych im funkcji. W Programie wskazano, iż realizację zadania organizacji pracy z rodziną wynikającego z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina zleciła Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie.

W ramach pracy z rodziną, o której mowa w art. 10 ust. 3 ustawy, Ośrodek umożliwiał:

1) konsultacje i poradnictwo psychologa, pedagoga oraz psychiatry w placówkach działających na terenie Dzierżoniowa i Bielawy:

- w NZOZ Przychodni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień ESSERE w Dzierżoniowie, ul. Piastowska 1 oraz w Bielawie ul. Wolności 148/10,
- w NZOZ Euro – Medica w Bielawie, ul. Wolności 97,
- w Powiatowym Centrum Poradnictwa Psychologiczno – Pedagogicznego i Doradztwa Edukacyjnego w Dzierżoniowie, ul. Parkowa 2.

Do w/w jednostek zostało skierowanych 5 osób. Na wizyty osoby wymagające wsparcia lub konsultacji były umawiane po uprzednim ustaleniu terminu przez asystenta rodziny. W sytuacjach wymagających nagłej interwencji istniała możliwość niezwłocznego przyjęcia osoby.

2) terapię i mediację prowadzoną przez specjalistów z:

- NZOZ Przychodni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień ESSERE w Dzierżoniowie, ul. Piastowska 1 oraz w Bielawie ul. Wolności 148/10,
- NZOZ Euro – Medica w Bielawie, ul. Wolności 97,
- Chrześcijańskiej Misji Pomocy Ludziom Uzależnionym i ich Rodzinom „Nowa Nadzieja” w Bielawie, ul. Kopernika 17.

Na terapię skierowano 6 osób. Ponadto dwie osoby z rodzin, z którymi współpracuje asystent rodziny zostały skierowane do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie.

3) pomoc prawną, szczególnie z zakresu prawa rodzinnego w ramach indywidualnych konsultacji z prawnikiem, który przyjmuje w każdą środę w Urzędzie Gminy, w godz. 12.00 - 14.00.

Ośrodek nie prowadził dla rodzin grup wsparcia ani grup samopomocowych, jednakże organizowano spotkania dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze w ramach projektów socjalnych. W okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni wraz z asystentem rodziny zrealizowali dwa projekty:

- 1) „Razem przy choince” - mający na celu pomoc w budowaniu więzi dziecko – rodzic oraz pomoc w kultywowaniu dobrych rodzinnych tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia.

- 2) „Góry i las są blisko nas” – mający na celu wzmocnienie opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą lub uzależnieniami.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie świadczył usług dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych ze względu na brak potrzeb w tym zakresie.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przydziela się asystenta rodziny, po spełnieniu wymogów i na zasadach określonych w art. 11 ustawy. W okresie objętym kontrolą w Ośrodku na umowę o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy zatrudniony był jeden asystent rodziny, który nie łączył pracy asystenta z obowiązkami pracownika socjalnego, co jest zgodne z art. 17 ustawy. Pięciu pracowników socjalnych zatrudnionych w Ośrodku w zakresie obowiązków ma analizę sytuacji rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze i podejmują działania zgodnie z art. 11 ustawy. Na podstawie potwierdzonych z oryginałem kopii dyplomów i świadectw złożonych w aktach osobowych wyżej wymienionych osób stwierdzono, że wszystkie spełniają wymogi kwalifikacyjne określone odpowiednio w ustawie o pomocy społecznej, ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawie o pracownikach samorządowych.

Biorąc pod uwagę obowiązek gminy wynikający z art. 176 pkt. 2 ustawy o konieczności tworzenia możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny stwierdzono w aktach osobowych asystenta zaświadczenia potwierdzające jego udział w szkoleniach w zakresie wspierania i pracy z rodziną. Udział w szkoleniach finansowany był ze środków budżetowych Ośrodka .

Na dzień kontroli pod opieką asystenta przebywało 10 rodzin. Na podstawie losowo wybranych pięciu akt zawierających dokumentację pracy z rodziną dokonano oceny jej zgodności z wymogami i zasadami określonymi w Rozdziale 2 ustawy i stwierdzono:

- a) na podstawie przeprowadzonych w rodzinach wywiadów środowiskowych pracownik socjalny wskazywał na konieczność przydzielenia asystenta i składał stosowny wniosek do Kierownika Ośrodka,
- b) na druku wewnętrznym Ośrodka Kierownik wyrażał zgodę i przydzielał rodzinom asystenta,
- c) każda z rodzin pisemnie wyrażała zgodę na podjęcie współpracy z asystentem,
- d) po objęciu rodziny asystenturą dokonano analizy sytuacji rodziny i przygotowano „plan pracy z rodziną” na okres 6 miesięcy, w którym wskazano zadania, formy i środki ich realizacji oraz uwagi o realizacji.

e) dla każdej rodziny asystent prowadził „dziennik wizyt”, w którym odnotowywane były wszystkie kontakty z rodziną, na okoliczność pozyskanych informacji o podopiecznych oraz potwierdzenia wykonania określonych działań lub efektów wspólnych ustaleń sporządzane były notatki służbowe,

f) nie rzadziej niż co pół roku asystent dla każdej rodziny sporządzał „okresową ocenę sytuacji rodziny”. Ocena dotyczyła przede wszystkim przebiegu pracy i postępów rodziny przy realizacji założonych celów. Każda ocena była przekazywana i akceptowana przez Kierownika Ośrodka,

g) w przypadku rodzin, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej asystent uczestniczył w posiedzeniach zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających zarówno w pieczy rodzinnej, jak i instytucjonalnej a także współpracował z wychowawcami placówek opiekuńczo – wychowawczych przy sporządzaniu indywidualnego planu pomocy dziecku.

h) asystent rodziny zajmuje się również monitorowaniem funkcjonowania rodzin po zakończeniu z nimi pracy w ramach asystentury.

Zgodnie z oświadczeniem Kierownika Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie udzielano wsparcia poprzez działania rodzin wspierających ze względu na brak potrzeb w tym zakresie .

Na terenie gminy Dzierżoniów nie funkcjonuje żadna placówka wsparcia dziennego, zorganizowana i prowadzona na podstawie przepisów ustawy. Mając jednak na uwadze konieczność zapewnienia dzieciom z rodzin wymagających wsparcia pomocy w nauce, oddziaływań socjoterapeutycznych i organizacji czasu wolnego, w placówkach na terenie gminy działają świetlice szkolne, które zaspokajają potrzeby w tym zakresie (Zespoły Szkolno – Przedszkolne w Mościsku, w Ostroszowicach i w Piławie Dolnej, Szkoła Podstawowa w Tuszynie, Gimnazjum Gminne w Dzierżoniowie).

Zgodnie z art. 176 pkt 5 ustawy do zadań własnych gminy należy współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. Na dzień kontroli, tj. 22 września 2015 roku 10 dzieci z terenu gminy Dzierżoniów przebywało w pieczy zastępczej, w tym 5 w pieczy instytucjonalnej i 5 dzieci w pieczy rodzinnej. Ośrodek ponosi opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w wysokości odpowiednio 10%, 30% i 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy rodzinnej lub średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie

dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Realizując wymóg art. 179 ust. 1 ustawy Kierownik Ośrodka przedstawia corocznie Radzie Gminy Dzierżoniów sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

W ramach zadań z zakresu administracji rządowej, o których mowa w art. 177 ustawy, Ośrodek realizował dwa programy rządowe:

- program „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej”, realizacja którego umożliwiła zatrudnienie i sfinansowanie wynagrodzenia asystenta rodziny,
- program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020.

Wobec braku nieprawidłowości w obszarach objętych kontrolą, nie wydaje się zaleceń pokontrolnych.

Pouczenie:

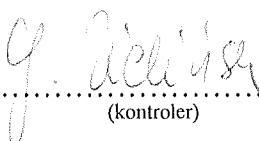
Zgodnie z art. 40 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), kierownik jednostki kontrolowanej ma prawo do zgłoszenia, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania projektu, umotywowanych pisemnych zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego. Jednocześnie, na wniosek kierownika jednostki kontrolowanej, złożony przed upływem terminu zgłoszenia zastrzeżeń, termin ten może być przedłużony na czas oznaczony przez kierownika jednostki kontrolującej.

.....
(kontroler)

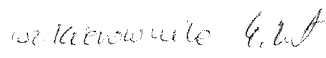
Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorothea Grzybawska
Z-CJA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

.....
(kierownik komórki do spraw kontroli)

.....
(kontroler)

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Ewelina Zygmunt